

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 24.04.2007
KOM (2007) 210 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH
EUROPAPARLAMENTET**

om införlivandet i nationell lagstiftning av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier, med en granskning av möjligheten att införa direkt tillverkaransvar

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH
EUROPAPARLAMENTET**

om införlivandet i nationell lagstiftning av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier, med en granskning av möjligheten att införa direkt tillverkaransvar

FÖRORD

I del I i meddelandet rapporteras om införlivandet i nationell lagstiftning av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier.

I del II behandlas möjligheten att i EU-lagstiftningen införa ett direkt ansvar för tillverkaren.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD.....	3
DEL I – Rapport om införlivandet i nationell lagstiftning.....	5
1. Inledning	5
2. Tillämpningsområde och definitioner – Artikel 1.....	5
3. Avtalsenlighet – Artikel 2	6
4. Konsumentens rättigheter – Artikel 3	7
5. Regressrätt – Artikel 4	9
6. Tidsfrister – Artikel 5.1.....	9
7. Skyldighet att upplysa om bristande avtalsenlighet – Artikel 5.2.....	9
8. Bevisbörda – Artikel 5.3	10
9. Garantier – Artikel 6	10
10. Bestämmelsernas bindande karaktär – Artikel 7.1 och 7.2.....	11
11. Begagnade varor – Artikel 7.1	11
12. Slutsatser	11
Del II – Direkt tillverkaransvar	11
13. Gällande nationell lagstiftning	11
14. Möjliga konsekvenser	12
15. Slutsatser	13
BILAGA I	14
BILAGA II	17

DEL I – RAPPORT OM INFÖRLIVANDET I NATIONELL LAGSTIFTNING

1. INLEDNING

Alla medlemsstater har införlivat Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier¹ (direktivet) i sin nationella lagstiftning (se bilaga I). I enlighet med artikel 12 i direktivet rapporterar kommissionen i detta dokument (rapporten) om införlivandet av direktivet i nationell lagstiftning och granskar även möjligheten att införa direkt ansvar för tillverkaren.

I rapporten granskas inte införlivandet av direktivet i Bulgariens och Rumäniens lagstiftning. De genomförandeåtgärder som dessa medlemsstater har anmält i enlighet med anslutningsfördraget² finns dock med i bilaga I.

I enlighet med artikel 5.2 i direktivet undersöks i rapporten även hur medlemsstaterna har utnyttjat möjligheten att införa en tidsfrist för konsumenten när det gäller att upplysa säljaren om eventuella fel på varan. Kommissionen har också offentliggjort en grönbok om översyn av konsumentregelverket (grönboken)³. I grönboken presenterar kommissionen några övergripande frågor för offentligt samråd. Bland dessa ingår frågor som rör de luckor och brister i lagstiftningen som kommissionen konstaterade vid översynen av konsumentregelverket⁴, även sådana brister som följer av direktivet. Kommissionen uppmanar alla berörda parter att lämna synpunkter.

Vid granskningen av införlivandet av direktivet i medlemsstaterna har kommissionen ofta utnyttjat översättningar. Vissa problem som tas upp i denna rapport kan härröra från översättningar.

2. TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER – ARTIKEL 1

Konsument och *säljare* definieras inte bara i detta direktiv, utan även i andra EU-rättsakter om konsumentskydd. De problem som följer av att definitionerna avviker från varandra behandlas i grönboken.

Definitionen av *tillverkare* i artikel 1.2 d har inte gett upphov till några särskilda problem. De flesta medlemsstater har i allmänhet följt ordalydelsen i direktivet ganska nära. Lagstiftningen i Tjeckien och Polen behöver dock klargöras. Danmark, Grekland och Sverige har inte anmält någon genomförandebestämmelse som innehåller definitionen. I Lettland har definitionen utvidgats till att även omfatta personer som renoverar varor för försäljning.

Direktivets tillämpningsområde bestäms av definitionen av *konsumentvaror* i artikel 1.2 b. I samma artikel undantas varor som säljs exekutivt eller annars tvångsvis på grund av lag, vatten och gas när de inte saluhålls i begränsad volym eller bestämd kvantitet samt elektricitet. Medlemsstaterna har införlivat denna definition på olika sätt. Några

¹ EGT L 171, 7.7.1999, s. 12.

² EUT L 157, 21.6.2005, s. 11.

³ KOM(2006) 744 slutlig.

⁴ I bilaga II finns en förteckning över de direktiv som ses över.

medlemsstater har följt direktivet, medan andra har bortsett från undantaget och tillämpar de relevanta lagarna på alla lösa saker. I Österrike och Portugal gäller de relevanta lagarna även försäljning av fast egendom till konsumenter. Grekland och Slovenien har inte anmält några genomförandebestämmelser med definitionen.

I artikel 1.4 utvidgas direktivets tillämpningsområde till avtal om tillhandahållande av konsumentvaror som skall framställas eller tillverkas. Denna bestämmelse har införlivats korrekt i de flesta medlemsstater. Genomförandebestämmelserna i Grekland och Tjeckien motsvarar dock inte artikel 1.4 och behöver därför klargöras. Ungern och Litauen har inte införlivat denna utvidgning av tillämpningsområdet. Begreppet *konsumentavtal* i deras nationella lagstiftning kan emellertid uppfattas som att det omfattar varor som skall framställas eller tillverkas. Genomförandebestämmelserna i Lettland och Slovenien tillämpas på tjänster, vilket innebär att det inte krävs något direkt införlivande av denna artikel. Villkoren i Estlands lagstiftning avseende varor som skall framställas tycks innebära att genomförandebestämmelserna till artikel 1.4 är snävare än bestämmelserna i direktivet.

Enligt artikel 1.3 får medlemsstaterna föreskriva att begreppet konsumentvaror inte skall omfatta *begagnade varor som säljs på offentlig auktion där konsumenterna har möjlighet att personligen närvara vid försäljningen*. Finland, Frankrike, Tyskland, Ungern och Förenade kungariket har utnyttjat denna möjlighet. Spanien har infört ett mer begränsat undantag som enbart hänvisar till *administrativa auktioner*. Danmark, Italien och Sverige har inte utnyttjat denna möjlighet, men i stället begränsat säljarens ansvar för sådana varor som säljs på offentliga auktioner.

Tjeckien, Danmark, Frankrike, Grekland, Ungern, Slovenien, Spanien och Sverige har inte anmält några genomförandebestämmelser till kommissionen avseende definitionen av garanti i artikel 1.2 e. Definitionen i Finland, Lettland och Polen förefaller vara otillräcklig och behöver därför klargöras. Tyskland och Portugal har utvidgat definitionen till andra garantier som erbjuds konsumenter.

3. AVTALSENLIGHET – ARTIKEL 2

Artikel 2 innebär en tillnärmning av nationell lagstiftning om varors bristande avtalsenlighet. Enligt artikel 2.1 är säljaren skyldig att leverera avtalsenliga varor till konsumenten. I artikel 2.2 anges att konsumentvaror skall presumeras vara avtalsenliga om de uppfyller de krav som räknas upp i leden a–d. Granskningen av införlivandet visar att denna artikel ofta ger upphov till vissa problem. En viss diskrepans mellan direktivet och genomförandelagstiftningen har noterats. Grekland, Lettland, Malta, Nederländerna, Portugal, Slovenien och Förenade kungariket har reglerat dessa krav på ett negativt sätt (dvs. varor presumeras inte vara avtalsenliga om de inte uppfyller vissa krav). Andra medlemsstater har inte formulerat sin nationella lagstiftning som en presumtion (t.ex. Österrike). I båda fallen speglar nationell lagstiftning direktivet på ett korrekt sätt. Den tyska lagstiftningen tycks inte betrakta kriterierna på avtalsenlighet som kumulativa, utan snarare i en prioritetsordning, vilket behöver klargöras. Ett klargörande behövs från Slovakien, som inte verkar använda begreppet avtalsenliga varor.

Införlivandet av artikel 2.2 a–d har inte gett upphov till några större problem. Lagstiftningen i vissa medlemsstater behöver dock klargöras ytterligare. Slovenien har begränsat presumtionen av avtalsenlighet i artikel 2.2 a i fråga om prover och modeller och i den tjeckiska lagstiftningen anges inte direkt prover och modeller. I fråga om artikel 2.2 b är

säljaren enligt lagstiftningen i Italien, Lettland, Malta, Slovenien och Sverige bunden av det särskilda ändamål som varorna är avsedda för, även om säljaren inte uttryckligen har godtagit detta ändamål. I Tyskland, Nederländerna och Spanien föreskrivs däremot att ett klart godtagande av det särskilda ändamålet skall finnas med i avtalet.

När det gäller artikel 2.2 c och d är lagstiftningen i en handfull medlemsstater inte tillräckligt tydlig och kan därför tolkas på ett sätt som inte alltid överensstämmer med direktivet. I Nederländernas genomförandebestämmelser anges t.ex. inte explicit att uttalanden från tillverkaren och tillverkarens företrädare skall beaktas i bedömningen av konsumenternas rimliga förväntningar, och i den slovenska lagstiftningen finns ingen hänvisning till tillverkarens företrädare. Vidare har vissa medlemsstater lagt till ytterligare krav på när en vara skall presumeras vara avtalsenlig, t.ex. Cypern, där krav ställs på tillgång till reservdelar, tillbehör och personer med särskild fackkunskap.

I artikel 2.3 anges under vilka förhållanden säljaren kan undantas från ansvar för varors bristande avtalsenlighet. De flesta medlemsstater har införlivat bestämmelsen korrekt. Vissa har valt att ändra bestämmelsen (t.ex. Österrike och Grekland) på ett sätt som inte är mindre förmånligt för konsumenterna. Sverige har inte anmält någon genomförandebestämmelse för denna artikel.

Tidpunkten då en konsument måste ha uppmärksammat den bristande avtalsenligheten för att säljaren skall vara ansvarig avviker i några medlemsstater från vad som anges i direktivet till nackdel för konsumenten. I den österrikiska och den polska lagstiftningen anges denna tidpunkt inte alls, vilket kan ge upphov till en ogynnsam tolkning för konsumenten. I Luxemburg kan en konsument inte åberopa fel som han eller hon kände till eller borde ha känt till när varan levererades. Om inte konsumenten omedelbart avvisar varorna kan konsumenten därför gå miste om alla sina rättigheter när det gäller fel som visar sig och som han eller hon borde ha upptäckt.

De flesta medlemsstater har troget införlivat artikel 2.4 om att säljaren befrias från ansvar för offentliga uttalanden. Några medlemsstater (t.ex. Tjeckien, Grekland och Slovenien) har utnyttjat bestämmelsen om minimiharmonisering och bara införlivat vissa eller inga kriterier för ansvarsbefrielse. Den portugisiska lagstiftningen behöver klargöras, eftersom den ger avtalsparterna möjlighet att begränsa säljarens ansvar i ett avtalsvillkor.

I artikel 2.5 föreskrivs att felaktig installation och brister i installationsanvisningarna skall anses jämförbara med bristande avtalsenlighet. Denna bestämmelse har inte gett upphov till några särskilda tolkningsproblem och har införlivats ordagrant i de flesta medlemsstater. Andra medlemsstater (t.ex. Danmark och Förenade kungariket) har införlivat denna artikel indirekt, vilket väcker frågan om direktivet har genomförts korrekt. Litauen och Slovenien har inte anmält sina genomförandeåtgärder till kommissionen.

4. KONSUMENTENS RÄTTIGHETER – ARTIKEL 3

Artikel 3 ger konsumenten vissa rättigheter (garantier) gentemot säljaren vid varors bristande avtalsenlighet. Säljaren åläggs här ett ansvar gentemot konsumenten för all bristande avtalsenlighet som föreligger när varan levereras. I direktivet finns ingen definition av leverans och inte heller behandlas frågan om riskens övergång. Alla medlemsstater har föreskrivit ett sådant ansvar. Viss nationell lagstiftning avviker dock från direktivet i fråga om tidpunkten för bedömningen av den bristande avtalsenligheten. Enligt lettisk lag t.ex. skall varor vara avtalsenliga vid tidpunkten för ”försäljningen”, medan man i ungersk lagstiftning

använder begreppet ”tid för fullgörande”. Det behöver klargöras huruvida dessa begrepp är förenliga med direktivet. Enligt reglerna i Finland skall avtalsenligheten bedömas vid tidpunkten för riskens övergång, vilket i vissa fall kan ske före leveransen (dvs. om köparen fördröjer hämtningen eller leveransen). Sverige har inte anmält några genomförandeåtgärder för denna bestämmelse. Frågan om en eventuell EU-definition av leverans (avlämning) tas upp i grönboken.

Artikel 3.2 och 3.5 har i allmänhet inte gett upphov till några särskilda problem. De flesta medlemsstater har troget införlivat bestämmelserna om de påföljder som anges i direktivet. Vissa medlemsstater har dock utnyttjat bestämmelsen om minimiharmonisering och infört varianter till förmån för konsumenten. I Grekland, Litauen, Portugal och Slovenien⁵ kan konsumenterna välja fritt bland alla påföljder. I vissa andra länder är konsumenternas valmöjligheter mer begränsade, men ändå större än enligt direktivet (se nedan). Finland har infört en kompletterande rättighet för konsumenten att själv rätta till den bristande avtalsenligheten och att hålla inne betalningen. Den senare rättigheten finns också enligt svensk lag. I Litauen tycks det däremot bara finnas två typer av påföljder i fråga om livsmedelsprodukter.

De tjeckiska genomförandebestämmelserna förefaller inte ge konsumenten rätt till prisavdrag eller hävning av avtalet om säljaren varken har reparerat eller bytt ut varorna utan väsentlig olägenhet för konsumenten. I Slovakien har konsumenterna inga direkta rättigheter när säljaren inte vidtar rättelsen inom rimlig tid.

I artikel 3.3 anges ett proportionalitetstest för bedömningen av huruvida säljaren är skyldig att godta en viss påföljd som konsumenten begär. Detta har gett upphov till tolkningsproblem. Det är oklart om proportionalitetstestet bara gäller valet mellan reparation och utbyte eller om det också kan omfatta andra påföljder (t.ex. prisavdrag och hävning av avtalet). Vissa medlemsstater har valt att förtydliga omfattningen av proportionalitetstestet eller infört varianter. Enligt genomförandebestämmelserna i Tyskland t.ex. gäller testet bara reparation och utbyte. I irländsk och brittisk lagstiftning anges däremot uttryckligen att alla påföljder kan beaktas. Luxemburg och Tjeckien har inte införlivat de specifika delarna av det proportionalitetstest som anges i direktivet.

Artikel 3.3 sista stycket, där det anges att reparationer och utbyten skall fullgöras inom rimlig tid och utan väsentlig olägenhet för konsumenten, har införlivats ordagrant av de flesta medlemsstater. I Slovenien föreskrivs emellertid ett mer omfattande skydd, där säljaren har en bestämd tid på sig att efterkomma en begäran om en påföljd (högst åtta dagar). I den polska och litauiska lagstiftningen hänvisas det inte till olägenhet för konsumenten, vilket kräver ytterligare klargöranden. Tyskland har inte anmält någon genomförandeåtgärd för denna bestämmelse.

Enligt artikel 3.4 i direktivet skall en rättelse vara utan kostnad och säljaren skall stå för frakt-, arbets- och materialkostnader. Detta krav och den åtföljande definitionen av ”utan kostnad” har införlivats korrekt av de flesta medlemsstater. Vissa medlemsstater har dock valt att inte införliva den specifika definitionen, utan bara föreskriva en allmän skyldighet att vidta rättelse utan kostnad (t.ex. Tjeckien och Sverige). I tysk lagstiftning föreskrivs i de fall då konsumentvaror återställs till avtalsenlighet genom utbyte av varor att säljaren får begära

⁵ I Slovenien får avtalet hävas först när säljaren åtminstone har haft en skälig tid på sig att erbjuda reparation.

ersättning av konsumenten för användningen av de varor som ursprungligen levererades och som visade sig vara felaktiga. Denna lagstiftning tycks vara oförenlig med direktivet⁶.

Enligt artikel 3.6 har konsumenten inte rätt att häva avtalet om bristen på avtalsenlighet är ringa. De flesta medlemsstater har införlivat denna begränsning. Bara Tjeckien, Estland, Portugal och Förenade kungariket har utnyttjat bestämmelsen om minimiharmonisering och valt att ge konsumenten möjlighet att häva avtalet även vid mindre brister i avtalsenlighet.

5. REGRESSRÄTT – ARTIKEL 4

I artikel 4 föreskrivs att en slutlig säljare som är ansvarig gentemot konsumenten på grund av bristande avtalsenlighet skall ha rätt att rikta anspråk mot tidigare säljare i avtalskedjan eller mot tillverkaren. Ett antal medlemsstater har införlivat bestämmelsen på ett troget sätt. De flesta av dessa hänvisar till allmän avtalsrätt när det gäller de exakta villkoren för sådana anspråk (t.ex. Österrike och Portugal), medan andra har valt att reglera sådana anspråk direkt i genomförandebestämmelsen (t.ex. Ungern och Italien). Många medlemsstater har dock valt att enbart förlita sig på allmänna avtalsprinciper och inte införlivat bestämmelsen (t.ex. Danmark och Förenade kungariket). Båda dessa metoder för införlivande är tillräckliga så länge som de inte begränsar den slutliga säljarens rättigheter enligt direktivet. Slovenien har inte anmält någon genomförandeåtgärd.

6. TIDFRISTER – ARTIKEL 5.1

Enligt artikel 5.1 är säljaren ansvarig enligt artikel 3 när den bristande avtalsenligheten visar sig inom två år efter leveransen av varan. De flesta medlemsstater har införlivat denna bestämmelse ordagrant. Andra har valt att förlita sig på den tidsgräns som i allmänhet gäller i deras avtalsrätt: Finland (tre år efter leverans), Irland och Förenade kungariket (sex år för båda länderna). Nederländerna har föreskrivit en tidsgräns på två år från och med den dag då felet meddelades. I Tjeckien varierar tidsfristen beroende på den typ av vara som säljs (konsumentvaror – två år, livsmedel – tre veckor, dagligvaror – åtta dagar), vilket behöver klargöras. Portugals lagstiftning tycks ge ett sämre skydd än vad som föreskrivs i direktivet, eftersom det i den portugisiska lagstiftningen anges att en process måste inledas inom sex månader från den tidpunkt då konsumenten underrättade säljaren om felet.

I enlighet med skäl 18 i direktivet har en del medlemsstater infört särskilda regler om förlängning av säljarens ansvarsperiod medan säljaren försöker avhjälpa felet (t.ex. Belgien och Tjeckien).

7. SKYLDIGHET ATT UPPLYSA OM BRISTANDE AVTALSENLIGHET – ARTIKEL 5.2

Enligt artikel 5.2 i direktivet får medlemsstaterna föreskriva att konsumenten, för att kunna utnyttja sina rättigheter, måste upplysa säljaren om den bristande avtalsenligheten inom två månader från den dag då den upptäcktes.

Alla medlemsstater har anmält sina genomförandeåtgärder i detta avseende. I 16 medlemsstater valde man att införa ett krav på att upplysa om den bristande

⁶ Frågan behandlas för närvarande i mål C-404/06 i EG-domstolen.

avtalsenligheten. I vissa av dessa medlemsstater bortser man från detta krav under vissa omständigheter (t.ex. i Danmark och Finland när säljaren handlat i strid med kraven på ärligt uppsåt eller med grov oaktsamhet och i Italien när säljaren kände till den bristande avtalsenligheten). I belgisk lagstiftning gäller en variant där avtalsparterna kan ange om det skall finnas en frist för att upplysa om bristande avtalsenlighet, hur lång den skall vara (dock inte kortare än två månader) och vilka följderna skall vara om en sådan upplysning inte lämnas. I den slovakiska lagstiftningen anges att konsumenten är skyldig att upplysa om ett fel ”utan oskäligt dröjsmål”, vilket kan tolkas som kortare än två månader. Följande medlemsstater har valt att inte utnyttja denna möjlighet: Österrike, Tjeckien, Frankrike, Tyskland, Grekland, Irland, Lettland, Luxemburg och Förenade kungariket.

8. BEVISBÖRDA – ARTIKEL 5.3

Enligt artikel 5.3 i direktivet skall en bristande avtalsenlighet som visar sig inom sex månader från leveransen av varan skall presumeras ha funnits vid tidpunkten för leveransen, utom när denna presumtion är oförenlig med varans eller den bristande avtalsenlighetens art. De flesta medlemsstater har införlivat denna bestämmelse korrekt. Vissa har utnyttjat bestämmelsen om minimiharmonisering och infört varianter till förmån för konsumenten. Portugal har utvidgat längden för presumtionen från sex månader till två år. I Luxemburg, Polen och Slovenien gäller presumtionen i situationer när den är oförenlig med varans eller den bristande avtalsenlighetens art. Litauen har inte anmält någon genomförandeåtgärd i detta avseende.

9. GARANTIER – ARTIKEL 6

Utöver de lagstadgade kraven kan säljaren eller tillverkaren på frivillig grund erbjuda konsumenten en garanti. En sådan garanti skall uppfylla grundkraven i artikel 6. Den skall vara juridisk bindande (artikel 6.1) och måste ge konsumenten viss information (artikel 6.2). Garantin skall på konsumentens begäran lämnas i skriftlig form eller i ett annat varaktigt medium. Konsumenten skall alltid kunna förlita sig på garantin, även om den inte följer bestämmelserna i direktivet.

Dessa bestämmelser har i allmänhet införlivats ordagrant eller i mycket liknande ordalydelser i alla medlemsstater. Vissa medlemsstater har valt att komplettera bestämmelserna i direktivet till förmån för konsumenterna. Exempelvis har Malta föreskrivit mer omfattande bestämmelser om garantier och Estland standardbestämmelser om innehållet i garantier. Ungern och Slovenien fortsätter att använda sig av obligatoriska garantier och har bara delvis införlivat bestämmelserna om garantier. Det är inte klart om dessa uppfyller kraven i direktivet. Införlivandet i Tjeckien förefaller vara partiellt och otillräckligt. Litauen har inte anmält några genomförandeåtgärder för artikel 6.

Med stöd av artikel 6.4 får medlemsstaterna kräva att garantier skall lämnas på ett visst språk. Denna möjlighet har utnyttjats av Cypern, Danmark, Estland, Grekland, Ungern (för obligatoriska garantier), Italien, Luxemburg, Malta, Polen, Portugal, Slovenien, Spanien och Förenade kungariket. Belgien förlitar sig på lagstiftning som föreskriver att språket i den region där varorna saluförs skall användas.

10. BESTÄMMELSERNAS BINDANDE KARAKTÄR – ARTIKEL 7.1 OCH 7.2

Enligt artikel 7.1 skall avtalsvillkor som ingås med säljaren innan denne får kännedom om den bristande avtalsenligheten och som åsidosätter eller begränsar en konsuments rättigheter inte vara bindande för konsumenten. Denna bestämmelse har införlivats troget i de flesta medlemsstater. Lettland har inte anmält någon genomförandeåtgärd.

Enligt artikel 7.2 skall konsumenterna inte berövas det skydd som ges i detta direktiv till följd av att lagen i en icke-medlemsstat väljs som tillämplig lag. Denna bestämmelse har införlivats i de flesta medlemsstater. Vissa medlemsstater har infört varianter på definitionen av avtalets ”nära anknytning” till EU-medlemsstaternas territorium. Frankrike och Tyskland har t.ex. tagit över faktorer från artikel 5 i Romkonventionen om tillämplig lag på avtalsförpliktelser. I nederländsk lagstiftning hänvisas det till konsumentens normala bosättningsort som sammankopplande faktor. Tjeckien, Lettland och Slovenien har inte anmält några genomförandeåtgärder.

11. BEGAGNADE VAROR – ARTIKEL 7.1

Enligt artikel 7.1 andra meningen får medlemsstaterna föreskriva att säljaren och konsumenten i fråga om begagnade varor får komma överens om kortare ansvarstid för säljaren (dock inte kortare än ett år). Denna möjlighet har utnyttjats i Österrike, Belgien, Cypern, Tjeckien, Tyskland, Ungern, Italien, Luxemburg, Polen, Portugal, Slovakien, Slovenien och Spanien.

12. SLUTSATSER

Införlivandet av direktivet i medlemsstaterna har gett upphov till en rad problem. Många av dessa kan bero på brister i direktivet, medan andra redan i detta skede kan betraktas som felaktigt införlivande av direktivet. Granskningen av införlivandet i medlemsstaterna har visat på betydande avvikelser mellan medlemsstaternas lagstiftning till följd av utnyttjandet av minimiklausulen och de olika regleringsmöjligheter som ges genom direktivet. Det är ännu oklart i vilken utsträckning dessa skillnader kommer att påverka den inre marknadens funktion och konsumenternas förtroende. Resultatet av samrådet om grönboken kommer att ge upplysningar till hjälp för att bestämma om direktivet behöver ses över.

DEL II – DIREKT TILLVERKARANSVAR

13. GÄLLANDE NATIONELL LAGSTIFTNING

Direktivet ger konsumenten möjlighet att begära rättelse av säljaren för varors bristande avtalsenlighet. Något direkt ansvar från tillverkarens sida föreskrivs inte. Enligt direktivet skall dock kommissionen granska möjligheten att införa direkt ansvar för tillverkaren och om så är lämpligt lägga fram ett förslag. För att bestämma det rättsliga läget i EU skickade kommissionen ut ett frågeformulär till medlemsstaterna med en begäran om upplysningar om deras nationella lagstiftning i detta avseende. I samma frågeformulär begärde kommissionen medlemsstaternas synpunkter på vilka konsekvenser ett direkt ansvar för tillverkaren kan få för konsumentskyddet och den inre marknaden. Ett liknande frågeformulär skickades till berörda parter.

Av de 17 medlemsstater som besvarade frågeformuläret har Belgien, Finland, Lettland, Portugal, Spanien och Sverige infört olika former av direkt tillverkaransvar⁷. Villkoren för att rikta direkta anspråk mot tillverkarna varierar betydligt. I Finland och Sverige kan konsumenten vända sig till vem som helst i distributionskedjan. I Lettland och Spanien kan konsumenten bara rikta sina anspråk till tillverkaren och importören. I Portugal är det tillverkaren och dennes företrädare som man kan vända sig till. I Finland, Lettland och Sverige kan konsumenten begära vilken som helst av de påföljder som anges i direktivet. I Portugal och Spanien kan bara reparation och utbyte komma i fråga. Vidare måste konsumenten i Finland och Frankrike grunda sitt anspråk på det avtal som ingåtts mellan tillverkaren och dennes avtalspart i distributionskedjan. I Spanien kan konsumenten rikta sina anspråk direkt mot tillverkaren eller importören i de fall då det är omöjligt eller oproportionerligt att rikta anspråken mot säljaren, t.ex. när säljaren har gått i konkurs eller hela tiden vägrar att ta itu med problemet. På samma sätt kan konsumenten i Sverige åberopa tillverkarens direkta ansvar bara när säljaren är på obestånd, har upphört med sin näringsverksamhet eller inte kan anträffas.

Vissa medlemsstater som saknar ett direkt tillverkaransvar överväger att införa sådant (t.ex. Ungern) eller har föreskrivit bestämmelser med liknande verkan (t.ex. Slovenien).

14. MÖJLIGA KONSEKVENSER

Berörda parter och medlemsstaterna har skilda uppfattningar om hur ett direkt tillverkaransvar påverkar konsumentskyddet och den inre marknaden. De flesta medlemsstater och vissa berörda parter anser att ett direkt tillverkaransvar faktiskt eller potentiellt ökar konsumentskyddet. Enligt deras uppfattning ger direkt tillverkaransvar konsumenter en regressrätt i de fall då säljaren inte kan eller vill lösa klagomål från konsumenter. Det är ett viktigt säkerhetsnät för konsumenterna. Vissa medlemsstater anser att tillverkaren ofta på ett bättre sätt kan få varor återställda till avtalsenlighet. Däremot anser en minoritet av medlemsstaterna och berörda parter att ett direkt tillverkaransvar inte skulle öka konsumentskyddet, utan snarare leda till osäkerhet om tillämplig lag och fördröja en lösning av klagomål från konsumenter.

Medlemsstaterna och berörda parter har skilda uppfattningar om de möjliga konsekvenserna av ett direkt tillverkaransvar när det gäller konsumenternas inställning till att handla över gränserna. En del som besvarade frågeformuläret anser att ett direkt tillverkaransvar skulle stimulera konsumenter till att handla över gränserna, eftersom det skulle vara lättare för dem att vända sig till tillverkarens inhemska representant än till en säljare i ett annat land. Konsumenterna skulle lättare kunna fastställa vem som har tillverkat en vara än vem som har sålt den, eftersom tillverkaren vanligtvis anges på märkningen. Andra som besvarat frågeformuläret betonar däremot att ett direkt tillverkaransvar inte kommer att påverka konsumenternas inställning till den inre marknaden, eftersom den i första hand bestäms av ekonomiska faktorer. Vissa har också anfört att ett direkt tillverkaransvar kan påverka balansen mellan olika aktörer i distributionskedjan och få säljarna att skjuta över skulden för fel på varor på tillverkaren eller på någon annan aktör i denna kedja. Det skulle också strida mot principen om avtalsförhållanden.

Många berörda parter och en del medlemsstater anser att direkt tillverkaransvar skulle leda till en betydande börda för företagen, eftersom tillverkarna skulle behöva utforma system för att

⁷ Enligt uppgift finns tillverkaransvar i Frankrike, men landet har inte besvarat frågeformuläret.

hantera klagomål och göra ekonomiska förberedelser för ett sådant ansvar. De medlemsstaterna som redan har direkt tillverkaransvar och en minoritet av de berörda parterna delar dock inte denna uppfattning och påpekar att det i artikel 4 i direktivet redan föreskrivs ett direkt tillverkaransvar. Enligt deras uppfattning är de fall då direkt tillverkaransvar tillämpas i praktiken så sällsynta att de inte utgör någon faktisk börda för företagen.

15. SLUTSATSER

Det faktum att olika regelverk gäller i fråga om direkt tillverkaransvar kan vara ett problem för den inre marknaden. För närvarande kan kommissionen emellertid inte dra några definitiva slutsatser. Det finns inte tillräckligt med uppgifter för att fastställa huruvida avsaknaden av EU-regler om direkt tillverkaransvar påverkar konsumenternas förtroende för den inre marknaden på ett negativt sätt. Av dessa skäl har kommissionen beslutat att inte lägga fram något förslag och att i stället granska frågan närmare i samband med grönboken.

BILAGA I

MEDLEMSSTATERNAS LAGSTIFTNINGSAÅTGÄRDER

Medlemsstat	Genomförandeåtgärder som kommissionen kände till den 1 april 2006	Dag för ikraftträdande
Österreich	Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (ABGB), konsoliderat durch das "Gewährleistungsrecht-Änderungsgesetz" BGBl. Nr. 48/2001, Teil I, 08/05/2001, p. 1019 Konsumentenschutzgesetz (KSchG), BGBl 1979/140	1.01.2002
Belgique	Loi relative à la protection des consommateurs en cas de vente de biens de consommation, référence de publication du 21/09/2004, page: 68384-68388, num.: Moniteur Belge Entrée en vigueur : 01/01/2005	1.05.2005
България	Закон за защита на потребителите, публикуван в Държавен вестник бр. 99 от 9.12.2005 г.	10.06.2006
Kypros	Ο περί Ορισμένων Πτυχών της Πώλησης Καταναλωτικών Αγαθών και των Συναφών Εγγυήσεων Νόμος του 2000. (N. 7(I)/2000)	28.01.2000
Česká republika	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění zákona č. 367/2000 Sb., Coll.Laws (CZ) 200 No 99 Zákon č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky ve znění zákona č. 226/2003 Sb. Zákon o obecné bezpečnosti výrobků č. 102/2001 Sb.	1.01.2001
Danmark	Lovbekendtgørelse nr. 237/2003 om køb	28.03.2003
Eesti	Tarbijakaitseadus, Riigi Teataja 1994, No.12, p. 13 Võlaõigusseadus, Riigi Teataja 2002, No. 53, p. 336	15.04.2004
Suomi	Kuluttajansuojalaki 20.1.1978/38	Ingen uppgift
France	Code de Consommation, Loi n° 89-421 du 23 juin 1989 relative à l'information et à la protection des consommateurs ainsi qu'à diverses pratiques commerciales Ordonnance n. 2005-136 du 17 février 2005 relative à la garantie de la conformité du bien au contrat due par le vendeur au consommateur.	18.02.2005

Deutschland	Bürgerliches Gesetzbuch (BGB), BGBl. I 2002, 42 Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch, BGBl. I 1994, 2494 Produkthaftungsgesetz (ProdHaftG), BGBl. I 1989, 2198 Zivilprozessordnung (ZPO) BGBl. I 1950, 533	1.01.2002
Ellás	Nomos 2251/94 Prostasia ton katanaloton, FEK A' 191/16.11.1994 ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ, Α -151/1946	21.08.2001
Magyarország	1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről 151/2003. (IX. 22.) Korm. Rendelet az egyes tartós fogyasztási cikkekre vonatkozó kötelező jótállásról, Magyar Közlöny 2003/109 (X.22.) 1997. évi CLV tv. A fogyasztóvédelemről, Magyar Közlöny 1997/119. (XII.23.)	1.07.2003
Ireland	European Communities (Certain Aspects of the Sale of Consumer Goods and Associated Guarantees) Regulation 2003, S.I. no. 11 of 2003	22.01.2003
Italia	Decreto Legislativo 6 settembre 2005, n. 206 "Codice del consumo, a norma dell'articolo 7 della legge 29 luglio 2003, n. 229 ex Decreto Legislativo 2 febbraio 2002, n. 24 "Attuazione della direttiva 1999/44/CE su taluni aspetti della vendita e delle garanzie di consumo"	23.10.2005
Latvija	Patērētāju tiesību aizsardzības likums, Latvijas Vēstnesis 1999 No. 104/105	Ingen uppgift
Lietuva	Lietuvos Respublikos Civilinis Kodeksas, Valstybės Žinios 2000, 6d, Nr. 74 Lietuvos Respublikos Vartotojų Teisių Gynimo Įstatymas, Valstybės Žinios 2004 72-2496	30.04.2004
Luxembourg	Loi du 21 avril 2004 relative à la garantie de conformité due par le vendeur de biens meubles corporels, Mémorial 2004 No. 60 Loi du 25 août 1983 relative à la protection juridique du consommateur, Mémorial 1983, p. 1494	1.01.2005
Malta	Att dwar l-Affarijiet tal-Konsumatur Kapitlu 378 tal-Ligijiet ta' Malta, L.M. 2002, 378	15.10.2002

Nederland	Burgerlijk Wetboek, Boek 7, Titel, Stb (NL) 2004, no. 553	1.05.2003
Polska	Ustawa z 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego	1.01.2003
Portugal	Decreto-Lei n.º 67/2003, de 8 de Abril, Diário da República, I Série-A, n.º 83, 2003.04.08, pp. 2280 et ss. Código Civil (aprovado pelo Decreto-Lei n.º 47 344, de 25 de Novembro de 1966)	9.04.2003
Romania	Lege privind vânzarea produselor și garanțiile asociate acestora no. 449/2003 (O.J. 812/18.11.2003)	1.01.2007
Slovenska republika	Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov Zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov	Ingen uppgift
Slovenija	Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot), UL RS (Uradni list RS) 20/1998 (25/1998 – popr.), UL RS (Uradni list RS) 23/1999, 110/2002, 51/2004	Ingen uppgift
España	Ley 23/2003, de garantías en la venta de bienes de consumo, BOE, No. 165, 11.07.2003, p. 27160 et seqq	11.09.2003
Sverige	Konsumentköplag (1990:932) ändrad genom SFS 2002:587, SFS Lag 1990 No. 932	1.07.2002
United Kingdom	Sale of Goods Act 1979 Supply of Goods (Implied Terms) Act 1973 Supply of Goods and Services Act 1982 The Sale and Supply of Goods to Consumers Regulations 2002	31.03.2003

BILAGA II

KONSUMENTSKYDDSDIREKTIV UNDER ÖVERSYN

Rådets direktiv 85/577/EEG av den 20 december 1985 för att skydda konsumenten i de fall då avtal ingås utanför fasta affärslokaler, EGT L 372, 31.12.1985, s. 31.

Rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang, EGT L 158, 23.6.1990, s. 59.

Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal, EGT L 95, 21.4.1993, s. 29.

Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis, EGT L 280, 29.10.1994, s. 83.

Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal, EGT L 44, 4.6.1997, s. 19.

Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG av den 16 februari 1998 om konsumentskydd i samband med prismärkning av varor som erbjuds konsumenterna, EGT L 80, 18.3.1998, s. 27.

Europaparlamentets och rådets direktiv 98/27/EG av den 19 maj 1998 om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen, EGT L 166, 11.6.1998, s. 51.

Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier, EGT L 171, 7.7.1999, s. 12.